

Een 1ste semester om snel te vergeten!

Amid Faljaoui

Gedurende 13 jaar heeft de Beurs pas op de plaats gemaakt, en onze overheidsschuld is voor 60% in buitenlandse handen. Reden tot paniek?

Beursamateurs, althans diegenen die enkel bij de Beurs zweren, zullen hun klassiekers moeten herbekijken. Net voor de crisis, weerklonk op de vraag “Waar in moeten we beleggen?” onherroepelijk het antwoord: op de Beurs, natuurlijk! Bij de minste twijfel werd een grafiek bovengehaald waaruit moest blijken dat de aandelen op lange termijn alle andere beleggingsvormen in het niets deden verdwijnen.

Dat antwoord dateert van vóór de crisis, lang geleden. Als je kijkt naar de BEL20 (*nvd*: tijdens de eerste week van juli), zal je merken dat deze rond de 2.320 punten schommelde. Met andere woorden: de sterindex van de Beurs van Brussel bevindt zich op hetzelfde niveau als 13 jaar geleden! Zoals de krant *Le Soir* het zo mooi verwoordt: wie op dat moment Belgische aandelen heeft gekocht, heeft zijn portefeuille pas op de plaats zien maken. Deze spaarder zal op 13 jaar tijd slechts dividenden hebben opgestreken, hetzij gemiddeld tussen 2% en 3%. Niets om over naar huis te schrijven.

De reden moet niet ver worden gezocht. Na het faillissement van de Amerikaanse bank Lehman Brothers en de val van Fortis, slonk de BEL20 met 54%. Sindsdien is er nooit een echt herstel geweest. De Belgische bankwaarden vertegenwoordigden toen 40% van de BEL20. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de beursindex de gevolgen ervan zou voelen, aangezien in 2008 alle banken problemen kenden. De impact van 2008 heeft duidelijk gevolgen gehad voor de rendementen op de Beurs.

13 jaar ter plaatse trappelen

Over eenzelfde periode van 13 jaar, konden verschillende waarden zich hier echter wel aan onttrekken. Een bedrijf als Colruyt kon een rendement van 350% bieden over deze periode, hetzij 12,3% per jaar. Bekaert leverde jaarlijks 6,7% op.

Dit is uiteraard geen troost voor de individuele spaarder. Uit recent onderzoek blijkt dat slechts 5% van de Belgen van plan is om de komende maanden aandelen te kopen. Begrijpelijk: met de huidige instabiliteit, zou het een hachelijke onderneming kunnen worden.

Het uitsterven van de goede huisvader

Beursamateurs weten dat de Beurs tuk is op rijmpjes die de collectieve wijsheid ervan moeten weerspiegelen. Kent u deze: “In de beurswereld groeien bomen niet tot in de hemel”, of nog “Sell in May and go away”. Met andere woorden: “Verkoop uw aandelen in mei en blijf weg van de Brusselse beurs”. Een rijmpje dat een zeer bittere bijklank kreeg in mei 2010.

Nog een begrip dat dreigt uit te sterven is dat van “de goede huisvader”. Lange tijd betekende het toevertrouwen van zijn patrimoniumbeheer ‘aan een goede huisvader’ dat de persoon aan wie het patrimonium werd toevertrouwd,

een minimum aan risico's moest ondernemen om zijn kapitaal te garanderen. Net voldoende om het familiebudget maandelijks te verzekeren en een kleine aanvullende bonus voor het pensioen.

Het probleem bij deze uitdrukking is dat het verwijst naar een afgesloten hoofdstuk, waarin banken en verzekeringsmaatschappijen solide ondernemingen waren. Dat is allemaal voorbij. Sinds de *subprime*-crisis weten we dat banken ook failliet kunnen gaan. En dat ook verzekeringsmaatschappijen niet voor 100% bestand zijn tegen faillissementen, net als grote bedrijven of zelfs landen waarvan men ontdekt, of herontdekt, dat ook zij met uitsterven bedreigd zijn. Denk maar aan Fortis, BP of vroeger Enron, of Griekenland en IJsland.

De Franse trader Marc Fiorentino stelde dat “de goede huisvader” een uitstervend ras is. Wat moeten we vertellen aan de investeerder die gisteren nog geloofde dat het gedrag van de goede huisvader de norm was? Het antwoord luidt als volgt: als hij veilige beleggingen wilt, zal hij moeten leven op water en brood. Kijk maar naar de opbrengsten van spaarboekjes.

Als hij meer wilt, zal hij waakzaam, actief, mobiel en flexibel moeten zijn. Klaar om snel zijn intrede te maken op de Beurs als deze laag staat en te verkopen als de koers hoog is. Hij zal moeten aanvaarden dat bij stormweer cash blijven het best is, en in het achterhoofd houden dat staatsobligaties er niet meer zijn om te schuilen. Het belangrijkste is, volgens Marc Fiorentino, te beseffen dat alles, maar dan ook werkelijk alles, kan gebeuren. Kortom: een nachtje rustig slapen is er dan niet meer bij.

Belgische of buitenlandse schuld?

Een van de redenen waarom de Beurs zo veel heeft gejoed tijdens het eerste semester van 2010, is gedeeltelijk te vinden in de omvang van de overheidsschuld in Europa. Als het gaat over de Belgische overheidsschuld herhalen politici vaak: “Geen paniek, in tegenstelling tot een land als Grie-

kenland of Spanje, behoort onze overheidsschuld toe aan de Belgen. Met andere woorden, het zijn de Belgische spaarders die onze eigen overheidsschuld financieren”.

Laten we eerlijk zijn: dit is volledig fout. De Belgische overheidsschuld ligt tegenwoordig rond de 100% van het BBP. Ongeveer 60% van de deze overheidsschuld is in handen van buitenlandse investeerders, banken, verzekeringsmaatschappijen of beleggingsfondsen.

Reden genoeg om te panikeren, lijkt het wel. Zou het niet beter zijn om de belegging van onze overheidsschuld in handen van de Belgen te plaatsen, in het bijzonder van de Belgische financiële instellingen? Ziehier een typisch voorbeeld van een slecht goed idee.

In de eerste plaats omdat er bijna geen echt Belgische banken meer zijn. Vervolgens omdat, in de tijd van oud-minister van Financiën Philippe Maystadt, het gros van onze overheidsschuld in handen was van een consortium Belgische banken. Diezelfde Maystadt stelde vast dat dezelfde financiële instellingen ons dit engagement dubbel en dik lieten terugbetalen met de rentevoeten. Het is uit die periode dat de concurrentie tot stand kwam tussen de Belgische en de buitenlandse banken, waardoor de rentevoet op onze overheidsschuld kon dalen.

Met andere woorden, een overheidsschuld die voor 60% in handen is van buitenlandse investeerders is op zich geen slechte zaak. Momenteel kan ons land nog probleemloos leningen aangaan omdat onze handtekening nog betrouwbaar is.

Het enige wat afbreuk zou kunnen doen aan de kwaliteit van deze handtekening is de termijn die nodig zal zijn om een nieuwe regering te vormen. Als die termijn te lang duurt, ligt de te betalen prijs al vast: elk procent interest dat we meer zouden moeten betalen bovenop de overheidsschuld, komt overeen met 370 miljoen euro bijkomende kost voor de jaarlijkse begroting. Laten we dit dus vermijden, het geld kan veel beter worden besteed. ●